



ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ
THE FRIENDS OF THE NUMISMATIC MUSEUM

« ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ »

Έκθεση πεπραγμένων του έτους 2019

Αγαπητοί φίλοι,

Λόγω της υγειονομικής κρίσης που μας ταλαιπωρεί από το Μάρτιο του 2020 δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιήσουμε εφέτος την Ετήσια Τακτική Γενική μας Συνέλευση. Έχουμε ωστόσο θεσμικό χρέος να φροντίσουμε την ομαλή λειτουργία του Συλλόγου, που με τόση αγάπη ίδρυσε η αείμνηστη Μάντω Οικονομίδου το 1992. Γνωρίζετε άλλωστε ότι από τότε μέχρι σήμερα ο Σύλλογος είναι πολύτιμος αρωγός και αφοσιωμένος χορηγός του Νομισματικού Μουσείου, υποστηρίζοντας πάντα το έργο του με τον καλύτερο τρόπο.

Μετά λοιπόν την υποχρεωτική αναβολή των αρχαιρεσιών του Μαρτίου και του Σεπτεμβρίου, εξ αιτίας των έκτακτων μέτρων προστασίας κατά του κοροναϊού, το Δ. Σ. αποφάσισε τη διενέργεια των εκλογών με επιστολική ψήφο, καθώς η χρονιά που διανύουμε είναι η τρίτη του παρόντος Δ. Σ. και όπως αναφέραμε οι εκλογή νέου Δ. Σ. είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία του Σωματείου μας. Λόγω λοιπόν των ειδικών συνθηκών η έκθεση των πεπραγμένων, που συνήθως διαβάζεται κατά την Γενική Συνέλευση, αναρτάται στο διαδίκτυο, μαζί με την έκθεση της Εξελεγκτικής επιτροπής, η οποία αποστέλλεται ταυτόχρονα ηλεκτρονικά και ταχυδρομικά στα μέλη μας. Επί πλέον αναρτάται και το power point των δραστηριοτήτων της δημιουργικής χρονιάς που μας πέρασε, όπου μπορείτε να δείτε και να θυμηθείτε όλα τα ευχάριστα που κάναμε μαζί την προηγούμενη χρονιά και που μας έλειπαν τόσο πολύ εφέτος!

Παρούσα σύνθεση Δ. Σ.

Πρόεδρος: Ηώς Τσούρτη

Αντιπρόεδρος Α΄: Μαρίνα Λυκιαρδοπούλου

Αντιπρόεδρος Β΄: Μίνα Κρίκου – Γαλάνη

Γενική Γραμματέας: Ιωάννα Κολτσίδα – Μακρή

Ειδική Γραμματέας: Μαρία Χωραφά,

Ταμίας: Ασπασία Ραπτάκη

Μέλη: Ελένη Πουρνάρα – Καρκαζή, Ελένη Γκίνη – Τσοφοπούλου, Μαρία Σακελλαροπούλου.

Γνωρίζετε ότι κάθε χρόνο προσπαθούμε με όλες μας τις δυνάμεις να οργανώνουμε ενδιαφέρουσες δράσεις για εσάς τα μέλη μας, που μας πλαισιώνετε με τόση αγάπη και αφοσίωση, ώστε να εκπληρώνουμε με τον καλύτερο τρόπο τους στόχους του Συλλόγου μας, που είναι η ηθική και υλική υποστήριξη του Νομισματικού Μουσείου, αλλά και η δική μας ευχαρίστηση και ενασχόληση με ποικίλα ενδιαφέροντα πολιτιστικά θέματα.

Κατ' αρχήν ευχαριστώ θερμά από καρδιάς όλα τα μέλη του Δ. Σ. για την ανιδιοτελή και εθελοντική προσφορά τους προς επίτευξη των σκοπών του Σωματείου. Ειδικότερα όμως απευθύνω σήμερα τις θερμότερες ευχαριστίες μου σε δύο διακεκριμένα και σπουδαία στελέχη του Δ. Σ. που, δυστυχώς για μας, θεωρούν ότι ήλθε το πλήρωμα του χρόνου να αποχωρήσουν, τις κυρίες Μαρίνα Λυκιαρδοπούλου και Μαρία Χωραφά. Υπήρξαν ιδρυτικά μέλη του Σωματείου μαζί με την αείμνηστη Μάντω Οικονομίδου και δούλεψαν μέσα στο Δ. Σ. επί σειρά ετών ακούραστα με ένθερμο ζήλο, ανιδιοτέλεια και απόλυτη αφοσίωση για την πραγμάτωση των στόχων του Συλλόγου. Σε όλη τη διάρκεια της θητείας τους επέδειξαν ήθος, αγωνιστικότητα, γενναιοδωρία και υψηλό πνεύμα συνεργασίας. Το έργο τους υπήρξε ανεκτίμητο και πραγματικά δεν βρίσκω λόγια για να περιγράψω την πολύτιμη προσφορά τους στο Σύλλογο παρά μόνο ως κατάθεση ψυχής! Για το λόγο αυτό αποφασίσαμε να ανακηρύξουμε τις κυρίες Μ. Λυκιαρδοπούλου και Μ. Χωραφά επίτιμα μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 4 του καταστατικού μας, επειδή πρόσφεραν σημαντικές υπηρεσίες στο Σύλλογό μας. Το έργο τους υπήρξε ανεκτίμητο και πραγματικά δεν βρίσκω λόγια για να περιγράψω την πολύτιμη προσφορά τους στο Σύλλογο παρά μόνο ως κατάθεση ψυχής!

Να ευχαριστήσω επίσης και από τη θέση αυτή τη γραμματέα μας κ.Λένα Αναγνωστοπούλου για την άψογη γραμματειακή υποστήριξη και γενικά την ανιδιοτελή προσφορά της στο έργο μας. Ευχαριστούμε ακόμη τον Διευθυντή του Μουσείου κύριο Γεώργιο Κακαβά για την αδιάκοπη συνεργασία μας, καθώς και όλο το προσωπικό του Μουσείου, που μας περιβάλλει με την αγάπη και την προθυμία του. Τα αισθήματα είναι αμοιβαία.

Κατά το 2019 δραστηριοποιηθήκαμε σε ποικίλες εκδηλώσεις, όπως επισκέψεις σε αρχαιολογικούς και άλλους πολιτιστικούς και ιστορικούς χώρους και σε περιοδικές εκθέσεις Μουσείων φροντίζοντας πάντα να μη χάνουμε την επικαιρότητα. Διοργανώσαμε εκδρομές και περιπάτους σε τόπους αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, προγραμματίσαμε σημαντικές διαλέξεις, και υποστηρίξαμε με τον καλύτερο τρόπο το έργο του Νομισματικού Μουσείου, που είναι άλλωστε και ο κύριος στόχος μας! Σε όλους εσάς, τα ενεργά και εκλεκτά μέλη μας, θα ήθελα να υπενθυμίσω κάτι ακόμη: Αυτό το Σωματείο, το οποίο έσείς έχετε επιλέξει και πλαισιώσει έχει ένα ιδιαίτερο στίγμα και προσανατολισμό, πέραν των εκδηλώσεων που αναφέρονται παρακάτω αναλυτικά. Έχει επιστημονική και εκδοτική δραστηριότητα. Πραγματοποιεί Επιστημονικά Συνέδρια και εκδίδει τα σχετικά Πρακτικά

τους, αλλά και άλλες μελέτες, στους τόμους της περιοδικής έκδοσης οβολός, που καλά γνωρίζετε. Εφέτος μάλιστα η σειρά εμπλουτίστηκε με έναν ακόμη οβολό, τον *οβολό 14* των Γ. Νικολάου και Ι. Τουράτσογλου με τίτλο: «*Η κυκλοφορία του βυζαντινού νομίσματος στο χώρο του Ελλαδικού κορμού και στα Βαλκάνια. Η μαρτυρία των θησαυρών: 5^{ος} -15^{ος} αιώνας*», που αποτελεί βιβλίο αναφοράς για τους νομισματικούς θησαυρούς στα Βαλκάνια.

Οι δράσεις μας στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία, εν μέσω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης, και ασφαλώς αυτό οφείλεται στην άοκνη προσπάθεια και συνεχή εθελοντική εργασία όλων των μελών του Δ. Σ., όπως προανέφερα.

Ελπίζοντας, λοιπόν, και στην περαιτέρω καλύτερη συνέχεια των δραστηριοτήτων μας, θα αναφερθώ αναλυτικά στο έργο της χρονιάς που μας πέρασε.

Την Τετάρτη 16 Ιανουαρίου επισκεφθήκαμε σημαντικές εκθέσεις του Αρχαιολογικού Μουσείου με ξενάγηση από την Αρχαιολόγο, κυρία Μαρία Χιδίρογλου: Είδαμε την ενδιαφέρουσα έκθεση «Οι αμέτρητες όψεις του ωραίου» με εκθέματα του Μουσείου που στοχεύουν σε μια πολυδιάστατη παρουσίαση της ιδέας του ωραίου και των αποτυπώσεων στην τέχνη κατά την αρχαιότητα, την έκθεση την αφιερωμένη στον αυτοκράτορα Αδριανό και την ακμή της Αθήνας κατά τους ελληνορωμαϊκούς χρόνους (2ος αι. μ. Χ.), καθώς και το τρέχον αθέατο αρχαίο.

Την Πέμπτη 24 Ιανουαρίου κόψαμε την πρωτοχρονιάτικη βασιλόπιτα στο Ξενοδοχείο Royal Olympic Hotel. Την εκδήλωση πλαισίωσε με ενδιαφέρουσα διάλεξη η Αρχαιολόγος κ. Μαρία Μιχαλάκη – Κόλια με θέμα: «*Αρχαία Ρόδος. Μια λαμπρή πόλη, αντάξια του θεού της Ήλιου, σε ομορφιά (κατά Λουκιανό)*».

Την Τετάρτη 30 Ιανουαρίου επισκεφθήκαμε τη Βουλή των Ελλήνων, όπου ξεναγηθήκαμε στην έκθεση για τον Ρήγα Φεραίο. Είδαμε ιστορικά αρχαιακά έγγραφα, χειρόγραφα και αντικείμενα, που αφορούν τη ζωή και το έργο του, καθώς και ένα από τα πρωτότυπα αντίγραφα της περίφημης Χάρτας του Ρήγα, όπου ο ίδιος δηλώνει τις διάφορες πόλεις με τα αρχαία νομίσματά τους. Με την ευκαιρία επισκεφθήκαμε και την Αίθουσα της Ολομέλειας της Βουλής, όπου γίνονται οι Συνεδριάσεις των βουλευτών.

Το Σάββατο 9 Φεβρουαρίου ξεναγηθήκαμε στην έκθεση του Μουσείου Ηρακλειδών με τίτλο: «ΕΥΡΗΚΑ: Επιστήμη, Τέχνη και Τεχνολογία των Αρχαίων Ελλήνων» από την κ. Κλαίρη Παλυβού, ομότιμη Καθηγήτρια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και Γενική Γραμματέα της Εταιρείας Διερεύνησης Αρχαιοελληνικής και Βυζαντινής Τεχνολογίας. Η έκθεση, αποτέλεσμα συνεργασίας της ΕΔΑΒΥΤ και του Μουσείου Ηρακλειδών, περιλαμβάνει τις ενότητες: Τεχνολογία Πολέμου στην Αρχαία Ελλάδα-Αυτόματα-Μηχανισμός Αντικυθήρων.

Την Τετάρτη 27 Μαρτίου πραγματοποιήσαμε την Ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση του Σωματείου, στο Νομισματικό Μουσείο. Την εκδήλωση πλαισίωσε με θαυμάσια και

εξαιρετικά ενδιαφέρουσα από αρχαιολογικής απόψεως διάλεξη η κ. Κατερίνα Κούλη, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα: «Η Παλυνολογία στην υπηρεσία της οικονομικής ιστορίας: γεωργία και εμπόριο στην γεωργία».

Το Σάββατο 13 Απριλίου επισκεφθήκαμε την Αρχαία Τίρυνθα, όπου μας ξενάγησε ο Επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων, κ. Χρήστος Πιτερός. Η μυκηναϊκή ακρόπολη της Τίρυνθας αντιπροσωπεύει, μαζί με τις Μυκήνες και το ανάκτορο του Νέστορα, το απόγειο του μυκηναϊκού πολιτισμού.

Τη Δευτέρα 15 Απριλίου, στο Νομισματικό Μουσείο, έγινε η παρουσίαση της τελευταίας έκδοσης της επιστημονικής περιοδικής σειράς των Φίλων του Νομισματικού Μουσείου «όβολός», τόμος 13, από τον Επίκουρο καθηγητή του ΑΠΘ νομισματολόγο κύριο Παναγιώτη Τσέλεκα. Ο τόμος 13 περιλαμβάνει τα Πρακτικά της Διεθνούς Δημερίδας Νομισματικής, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από 20-21 Απριλίου 2016 στη μνήμη Μάντως Οικονομίδου.

Την Παρασκευή 19 Απριλίου επισκεφθήκαμε το Εθνολογικό και Ιστορικό Μουσείο (Παλιά Βουλή), όπου ξεναγηθήκαμε στις μόνιμες Συλλογές του Μουσείου, που χρονολογούνται από το 1453 μέχρι το 1940, των Όπλων, των Προσωπογραφιών, των προσωπικών αντικειμένων προσωπικοτήτων, Αδ. Κοραή, Καραϊσκάκη, Κολοκοτρώνη κ.ά. με αναφορά στο ίδιο το ιστορικό κτίριο. Την ξενάγηση έκανε ο κ. Κ. Αναγνωστόπουλος, Φιλολόγος -Ιστορικός και μέλος του Συλλόγου μας.

Το Σάββατο 11 Μαΐου διοργανώσαμε με μεγάλη επιτυχία bazaar βιβλίων στο κήπο του Νομισματικού Μουσείου, κατά το οποίο διατέθηκαν σε χαμηλές τιμές όλοι οι τόμοι της επιστημονικής περιοδικής σειράς «όβολός», εκδόσεις του Μουσείου και άλλα ιστορικά και αρχαιολογικά βιβλία. Το βράδυ της ίδιας μέρας στον κήπο του Μουσείου παρακολούθησαμε εξαιρετική μουσική εκδήλωση από τη Μαντολινάτα του Κέντρου Μουσικής Παράδοσης «Φοίβος Ανωγειανάκης», που λειτουργεί με την ευθύνη του γνωστού μουσικολόγου κ. Λάμπρου Λιάββα.

Την Παρασκευή 17 Μαΐου, στο πλαίσιο της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων, η Αντιπρόεδρος Β΄ του Συλλόγου μας κυρία Μίνα Γαλάνη-Κρίκου ξενάγησε τα μέλη μας στη μόνιμη Έκθεση του Νομισματικού Μουσείου, και στους δύο ορόφους του κτιρίου με εκθέματα από την προκερματική εποχή και νομίσματα από τις πρώτες εκδόσεις μέχρι τους Φοίνικες του Καποδίστρια των αρχαίων, ρωμαϊκών, βυζαντινών χρόνων, την εποχή της βενετοκρατίας και Φραγκοκρατίας, βυζαντινά μολυβδόβουλλα και μετάλλια. Μίλησε ακόμη και για την ίδια την ανακτορική κατοικία του Ερρίκου Σλήμαν και την ιστορία της οικογένειας.

Το Σάββατο 12 Οκτωβρίου κάναμε μια υπέροχη εκδρομή στο Μεσολόγγι, στο πλαίσιο του εορτασμού των 200 χρόνων από τον αγώνα της Ανεξαρτησίας του 1821. Η ξενάγηση στην «Ιερά πόλη του Μεσολογγίου» έγινε από τις συνεργάτιδες της «Βυρωνικής

Εταιρείας» κυρίες Φλώρου και Ζαβιτσιανάκη. Επισκεφθήκαμε επίσης τον Κήπο των Ηρώων, την οικία των Τρικούπη, την Πινακοθήκη και τη Βυρωνική Εταιρεία.

Την Παρασκευή 18 Οκτωβρίου, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης δέκα χρόνων από τα εγκαίνια του Μουσείου της Ακροπόλης, ξεναγηθήκαμε στην ανασκαφή κάτω από το Μουσείο, όπου έχει αποκαλυφθεί τμήμα της πόλης της Αθήνας παλαιοχριστιανικών και βυζαντινών χρόνων.

Το Σάββατο 16 Νοεμβρίου επισκεφθήκαμε το μοναδικό Μουσείο Άρτου στο Βαρνάβα Αττικής με εκθέματα παραδοσιακού, θρησκευτικού και κεντημένου ψωμιού, καθώς και το Διαδραστικό Αγροτικό Λαογραφικό Μουσείο.

Την Τετάρτη 18 Δεκεμβρίου, στο Ιλίου Μέλαθρον, παρουσιάστηκε η νέα έκδοση των Φύλων, *οβολός 14*, των Ιωάννη Τουράτσογλου και Γιόρκας Νικολάου, με τίτλο: «*Η κυκλοφορία του βυζαντινού νομίσματος στο χώρο του Ελλαδικού κορμού και στα Βαλκάνια. Η μαρτυρία των «Θησαυρών»: 5ος -15^{ος} αιώνες*», από την Επίκουρη Καθηγήτρια Βυζαντινής Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κ. Παγώνα Παπαδοπούλου. Την εκδήλωση, που αφιερώθηκε στον επίτιμο Διευθυντή του Νομισματικού Μουσείου κ. Γιάννη Τουράτσογλου, τίμησαν με την παρουσία τους Επίτιμοι και εν ενεργεία Γενικοί Διευθυντές και Διευθυντές Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, Αρχαιολόγοι, συνεργάτες και φίλοι του τιμώμενου και πλήθος κόσμου. Τον συντονισμό της παρουσίασης είχε η Γ. Γραμματέας των Φύλων κ. Ιωάννα Κολτσίδα – Μακρή. Για το έργο και την προσφορά του τιμώμενου μίλησαν ο Διευθυντής του Μουσείου κ. Γεώργιος Κακαβάς, η Πρόεδρος των Φύλων κ. Ηώς Τσούρτη, η Αντιπρόεδρος κ. Μίνα Γαλάνη – Κρίκου και η Νομισματολόγος Γιόρκα Νικολάου. Η κ. Π. Παπαδοπούλου εστίασε την παρουσίαση του βιβλίου κυρίως στη σημαντική επιστημονική συμβολή του τιμώμενου στη βυζαντινή νομισματική.

Η έκδοση του *οβολου 14*, που προαναφέρθηκε, είναι σημαντική εκδοτική δραστηριότητα των Φύλων του ΝΜ και αποτελεί την εκτενή μορφή της μελέτης των Γιόρκας Νικολάου και Γιάννη Τουράτσογλου, που συνοπτικά ανακοινώθηκε στη Διημερίδα την αφιερωμένη στη μνήμη Μάντως Οικονομίδου τον Απρίλιο του 2016. Ευχαριστούμε θερμά την επιμελήτρια νομισματολόγο κυρία Ελένη Παπαευθυμίου για την αφιλοκερδή και άριστα συντονισμένη εργασία της. Η έκδοση δεν θα είχε καταστεί δυνατή χωρίς την ευγενική χορηγία του Ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστόπουλου, που για μια ακόμη φορά έρχεται αρωγός στις δραστηριότητες μας και του απευθύνουμε τις θερμότερες ευχαριστίες μας.

Πρέπει επίσης να αναφέρω ότι φροντίσαμε ανελλιπώς για την κάλυψη πολλών αναγκών του Νομισματικού Μουσείου, όντας ενεργοί αρωγοί του, όποτε μας ζητήθηκε, με συνολική επιχορήγηση για το 2019 με το ποσό των 989 ευρώ. Συμπεριλαμβάνονται και σημαντικές αγορές βιβλίων, επιστημονικών περιοδικών και συγγραμμάτων νομισματικής.

Από τη θέση αυτή έχουμε την ευκαιρία να καλωσορίσουμε τα νέα μέλη μας που ενεγράφησαν κατά το 2019: τους κκ Σπύρο Πετρογιάννη, Κωνσταντίνα Ρίζου, Ελένη Δεμερτζή, Ιωάννη Θωμάκο, Χαράλαμπο Λουμάκη.

Θέλω ακόμα να απευθύνω τα θερμά συλλυπητήρια στην οικογένεια της Μαργαρίτας Βραχάλη, που έφυγε από κοντά μας πριν από λίγο καιρό. Υπήρξε αφοσιωμένο μέλος του Συλλόγου με ενεργή συμμετοχή σε όλες σχεδόν τις εκδηλώσεις μας. Ο Θεός να αναπαύσει τη ψυχή της.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την Εξελεγκτική μας Επιτροπή, που απαρτίζεται από τον κ. Δ. Δούκα, και τις κυρίες Αικ. Καλαντζή και Αικ. Χαλικιά, για τον ενδελεχή έλεγχο των οικονομικών μας.

Τέλος θα ήθελα να πω χίλια ευχαριστώ σε σας τα μέλη μας, που με τη δυναμική σας παρουσία και την ενθουσιώδη συμμετοχή στις εκδηλώσεις μας, συμβάλλετε αποτελεσματικά στην υποστήριξη του έργου μας και την προβολή του Νομισματικού Μουσείου. Χωρίς τη δική σας συμβολή τίποτα δεν μπορούμε να πετύχουμε! Με την ελπίδα ότι σύντομα θα μπορέσουμε να επαναλάβουμε τις αρχαιολογικές μας εξορμήσεις και να ξαναβρεθούμε σε καλύτερες συνθήκες, ευχόμαστε καλή υγεία και καλό κουράγιο σε όλους.

Η Γενική Γραμματέας

Ιωάννα Κολτσίδα-Μακρή